

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“СОЦІАЛЬНА РОБОТА”
(для спеціалістів)

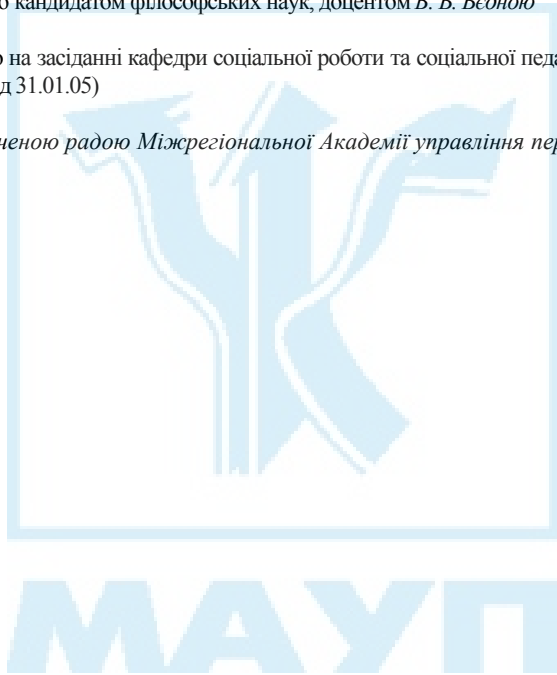
МАУП

Київ 2005

Підготовлено кандидатом філософських наук, доцентом *В. Б. Бедною*

Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки (протокол № 6 від 31.01.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Бедная В. Б. Навчальна програма дисципліни “Соціальна робота” (для спеціалістів). — К.: МАУП, 2005. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Соціальна робота”, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Соціальна робота, виникнувши як суспільне явище, суспільний інститут і сфера діяльності людей, поступово стає об'єктом різно-бічного наукового дослідження. Поняття “соціальна робота” ввійшло в соціально-гуманітарну літературу наприкінці XIX століття як відповідь на соціальний запит суспільства у змістовному відображенні практичної діяльності людей, які надавали допомогу тим, хто її потребував.

Сьогодні це поняття використовують у трьох основних значеннях. По-перше, соціальну роботу розглядають як професійну діяльність із надання допомоги індивідам, групам, громадам, щоб поліпшити чи відновити їхню здатність до соціального функціонування. По-друге, соціальна робота — це галузь наукових знань, що ґрунтується на сукупності концепцій і теорій, досліджує принципи та закономірності, соціальні моделі, має свій об'єкт і предмет дослідження, систему наукових понять і категорій, сукупність методів дослідження; це вид діяльності, головна функція якого полягає у виробленні й теоретичній систематизації знань про соціальну сферу. По-третє, соціальну роботу розглядають як навчальну дисципліну, мета якої — дати цілісне уявлення про зміст соціальної роботи, її основні напрями, організацію, технологію, інструментарій. Беззаперечний той факт, що всі розглянуті аспекти значення поняття “соціальна робота” нерозривно взаємопов'язані.

З урахуванням викладеного, окреслимо завдання нашого курсу:

- допомогти студентам зрозуміти сутність соціальної роботи, її суспільне значення, коло потрібних знань і навичок для успішної професійної діяльності в майбутньому;
- визначити об'єктивну зумовленість і роль соціальної роботи в Україні.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“СОЦІАЛЬНА РОБОТА”

№ пор.	Назва теми
1	Соціальна робота, її сутність і роль у сучасному українському суспільстві
2	Предмет і завдання навчального курсу “Соціальна робота”
3	Історичні корені й традиції благодійництва в Україні
4	Морально-гуманістичні засади соціальної роботи
5	Взаємозв’язок соціальної роботи з іншими сферами суспільної практики
6	Основи соціальної роботи як компонент соціальної педагогіки
7	Структура і функції органів соціальної роботи в Україні
8	Інститут соціальної роботи як стратегія соціальної політики держави
9	Принципи і методи соціальної роботи
10	Професійний і морально-етичний портрет працівника соціальної сфери
11	Робота над собою як запорука високої кваліфікації майбутнього фахівця

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“СОЦІАЛЬНА РОБОТА”

Тема 1. Соціальна робота, її сутність і роль у сучасному українському суспільстві

1. Конституція України щодо соціального характеру держави.
2. Поновлювальні й кризові явища та процеси в українському суспільстві.
3. Організація соціального захисту різних верств населення.

4. Значення соціальної політики держави в забезпеченні прав і свобод громадян, задоволення їх основних потреб та інтересів.
5. Сутність соціальної роботи в Україні, її суспільне призначення й особливості.

Література [1; 10; 14; 19; 24; 33; 40; 41; 43; 46; 52]

Тема 2. Предмет і завдання навчального курсу “Соціальна робота”

1. Інституалізація науки про соціальну роботу, взаємодія суспільних запитів і теоретичних пошуків у цьому процесі.
2. Теоретико-методологічні принципи та місце соціальної роботи серед інших дисциплін.
3. Соціальна робота як навчальна дисципліна, її зміст, структура, методичні особливості.
4. Завдання студентів після опанування теорії та методики соціальної роботи.

Література [10; 17; 21; 23; 33; 35; 40; 41; 43; 47–49]

Тема 3. Історичні корені й традиції благодійництва в Україні

1. Культурно-історичні передумови зародження та розвитку благодійництва в Україні. Соціальне піклування в Київській Русі. Благодійна роль православної церкви.
2. Соціальний устрій і піклування про немічних у Козацькій республіці.
3. Благодійні функції української громади. Роль народних традицій і звичаїв у регулюванні суспільних відносин, розв’язанні соціальних проблем.
4. Зародження руху сестер милосердя, створення та діяльність товариства Червоного Хреста й інших громадських добродійних організацій у нашій країні.

Література [3; 4; 7; 19; 43; 46; 52]

Тема 4. Морально-гуманістичні засади соціальної роботи

1. Гуманізм, його історично мінливий характер. Особливості цього культурницького руху епохи Відродження та Просвітництва.
2. Світоглядний, моральний і правовий аспекти гуманізму. Роль держави та соціальних служб у його забезпеченні.
3. Розширення сфери моральної свободи в регулюванні відносин між людьми за сучасних умов.
4. Егоїзм і альтруїзм як протилежні принципи поведінки людей.

5. Морально-етичний аспект соціальної роботи.

Література [1–4; 9; 11; 19; 43; 46; 52]

Тема 5. Взаємозв'язок соціальної роботи з іншими сферами суспільної практики

1. Перехідний етап у житті українського суспільства, його реформування, пошуки напрямів стабілізації й оптимального розвитку на правових цивілізованих засадах.
2. Зміст і спрямованість соціальної політики держави, її роль у гармонізації суспільних відносин.
3. Основні соціальні проблеми в Україні, їх політична й економічна зумовленість і засоби розв'язання.
4. Місце і роль соціальної роботи в реалізації соціальної політики Української держави.

Література [5; 13; 15–18; 20; 22; 24; 41; 51; 53; 55]

Тема 6. Основи соціальної роботи як компонент соціальної педагогіки

1. Законодавча база соціально-педагогічної роботи.
2. Соціопедагогіка як галузь педагогіки.
3. Співпраця педагогічних центрів (соціологічних, економічних, демографічних, статистичних та ін.) і їх взаємодія.
4. Педагогіка як дієвий компонент соціальної роботи.
5. Функції педагогіки у структурі соціальної роботи (пояснювальна, прогностична, розвивальна тощо).
6. Елементи педагогічної теорії (принципи, зміст, методи, напрями).
7. Педагогічні підсистеми, суб'єкти й об'єкти соціальної технології.
8. Педагогічні засади впровадження соціальних технологій.
9. Роль педагогіки в розвитку особистості суб'єктів і об'єктів соціальної роботи.

Література [7; 11; 12; 19; 22; 34; 35; 42; 54]

Тема 7. Структура і функції органів соціальної роботи в Україні

1. Становлення і розвиток системи соціального захисту населення, її зв'язок з політичними, економічними, соціальними процесами в суспільстві.

2. Структура державних органів соціальної роботи, їх багаторівневий характер, провідна роль у загальній системі соціального захисту населення.
3. Положення про обласне та районне управління соціального захисту населення.
4. Специфіка діяльності громадських, приватних і змішаних структур, що займаються соціальною допомогою населенню.

Література [6; 8; 15; 17; 20; 24; 25; 27–31]

Тема 8. Інститут соціальної роботи як стратегія соціальної політики держави

1. Соціальна політика, її мета, спрямованість і взаємозв'язок із соціальною роботою.
2. Соціальна робота як інститут сучасного цивілізованого суспільства.
3. Середовище соціалізації.
4. Соціальний процес — предмет соціалізації.
5. Людина у процесі соціалізації.
6. Закономірності соціального розвитку людини.
7. Професійна підготовка кадрів і науково-методичне забезпечення викладання основ соціальної роботи як умова реалізації соціальної політики.
8. Демократичні засади й завдання навчальних дисциплін соціального спрямування.
9. Методологічні проблеми вивчення основ соціальної роботи: об'єкт і предмет, основні категорії, закономірності, принципи тощо.

Література [24–26, 36–39, 44, 50, 51]

Тема 9. Принципи і методи соціальної роботи

1. Роль принципів соціальної роботи в забезпеченні науковості й ефективності соціальної роботи як цілісного механізму, їх групування (на соціально-політичні, організаційні, психолого-педагогічні).
2. Зміст основних принципів (гуманізму, демократизму, законності, компетентності, єдності повноважень і відповідальності, комплексного підходу, цілеспрямованості, стимулювання, контролю та ін.).
3. Сутність методів соціальної роботи (соціально-економічних, організаційно-розпорядчих, психолого-педагогічних), їх характеристика, взаємозв'язок і творче використання для досягнення спільних цілей і виконання завдань соціальної роботи.

Література [1; 8; 9; 11; 12; 21; 24; 26; 33; 41]

Тема 10. Професійний і морально-етичний портрет соціального працівника

1. Багатоплановий характер соціальної роботи і потреба в знаннях із різних галузей для її успішного проведення.
2. Посадові обов'язки соціального працівника. Професійні вимоги до спеціаліста із соціальної роботи, що впливають з його основних функцій (діагностичної, прогностної, правозахисної, профілактичної, соціально-медичної, психолого-педагогічної, комунікативної, організаційної та ін.).
3. Різноманітність підходів соціального працівника до розв'язання проблем, що виникають у клієнта.
4. Знання і досвід — запорука якісної роботи спеціаліста соціальної служби.
5. Особистісні риси соціального працівника (психологічні, педагогічні, морально-етичні, соціологічні знання, здібності, навички, уміння), їх набуття, розвиток, удосконалення.

Література [2; 9; 26; 32–34; 43; 46; 54]

Тема 11. Робота над собою як запорука високої кваліфікації майбутнього фахівця

1. Роль фундаментальних і спеціальних наук у формуванні фахівця з соціальної роботи.
2. Робота студента з навчальним матеріалом. Як орієнтуватися в потоках інформації. Особливості організації розумової праці.
3. Значення професійної етики та деонтології у вихованні соціального працівника.
4. Права, обов'язки та культура поведінки студента.

Література [2; 5; 7; 9; 11; 14; 26; 46; 52]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Соціальна робота як сфера наукового знання.
2. Філософський рівень соціальної роботи. Філософська картина світу.
3. Традиції благодійництва християнського виховання в Україні.
4. Історія формування системи соціального захисту з давніх часів до XIX ст.
5. Державний захист дітей в історії розвитку соціальної роботи.
6. Досвід соціальної роботи в країнах Західної Європи і США.
7. Форми та методи соціально-педагогічної роботи з дітьми-сиротами й тими, які залишилися без піклування батьків.
8. Стратегії профілактики соціального сирітства.

9. Форми та методи соціально-педагогічної роботи з дітьми-інвалідами.
10. Арт-терапія як засіб реабілітації інвалідів.
11. Форми та методи соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми.
12. Соціально-педагогічні умови інтеграції в суспільство молоді з інвалідністю.
13. Соціально-педагогічна робота з підготовки молоді до сімейного життя.
14. Соціально-педагогічна робота з віруючою молоддю.
15. Напрями соціально-педагогічної роботи з релігійними організаціями та конфесіями.
16. Соціально-педагогічні підходи в роботі соціальних служб для молоді з сім'єю.
17. Волонтерство як важливий напрям соціально-педагогічної роботи.
18. Функції і напрями роботи соціального працівника в інтернатних закладах.
19. Форми і методи соціальної роботи з неповною сім'єю.
20. Форми і методи соціальної роботи з прийомною сім'єю.
21. Форми і методи соціальної роботи з сім'єю опікунів.
22. Форми і методи соціальної роботи з вихователями будинків сімейного типу.
23. Форми і методи соціальної роботи з малозабезпеченою сім'єю.
24. Система соціального захисту дітей в Україні.
25. Система соціального захисту молоді в Україні.
26. Значення соціальної педагогіки для соціальної роботи.
27. Основні категорії соціальної роботи.
28. Особливості діяльності служб соціальної роботи в державному та недержавному секторі.
29. Порівняння категорій “менеджмент” і “управління”, “керування”, “адміністрування” в соціальній роботі.
30. Сутність і складові соціальної роботи.
31. Принципи соціальної роботи.
32. Загальні функції соціальної роботи.
33. Технології соціальної роботи.
34. Нормативно-правові засади соціальної роботи в Україні.
35. Конституція про характер Української держави.
36. Поновлювальні й кризові явища та процеси в українському суспільстві.
37. Організація соціального захисту різних верств населення.
38. Значення соціальної політики держави в забезпеченні прав і свобод громадян, задоволення їх основних потреб та інтересів.

39. Сутність соціальної роботи в нашій країні, її суспільне призначення, особливості.
40. Предмет і завдання курсу “Соціальна робота”.
41. Інституалізація науки про соціальну роботу, взаємодія суспільних запитів і теоретичних пошуків у цьому процесі.
42. Теоретико-методологічні засади та місце соціальної роботи серед інших дисциплін.
43. Соціальна робота як навчальна дисципліна, її зміст, структура, методичні особливості.
44. Завдання студентів після опанування теорії та методики соціальної роботи.
45. Культурно-історичні передумови зародження та розвитку благодійництва в Україні. Соціальне піклування в Київській Русі. Добродійна роль православної церкви.
46. Соціальний устрій і піклування про німців у Козацькій республіці.
47. Благодійні функції української громади. Роль народних традицій і звичаїв у регулюванні суспільних відносин, розв’язанні соціальних проблем.
48. Зародження руху сестер милосердя, створення та діяльність товариства Червоного Хреста й інших громадських добродійних організацій в Україні.
49. Гуманізм, його історично мінливий характер. Особливості цього культурницького руху епохи Відродження та Просвітництва.
50. Світоглядний, моральний і правовий аспекти гуманізму. Роль держави та соціальних служб у його забезпеченні.
51. Розширення сфери моральної свободи в регулюванні відносин між людьми за сучасних умов.
52. Егоїзм і альтруїзм як протилежні принципи поведінки людей.
53. Морально-етичний аспект соціальної роботи.
54. Перехідний етап у житті українського суспільства, його реформування, пошуки напрямів стабілізації й оптимального розвитку на правових цивілізованих засадах.
55. Зміст і спрямованість соціальної політики держави, її роль у гармонізації суспільних відносин.
56. Основні соціальні проблеми в Україні, їх політична й економічна зумовленість і засоби розв’язання.
57. Місце і роль соціальної роботи в реалізації соціальної політики Української держави.
58. Законодавча база соціально-педагогічної роботи.
59. Соціопедагогіка як галузь педагогіки.
60. Співпраця педагогічних центрів (соціологічних, економічних, демографічних, статистичних та ін.), їх взаємодія.

61. Педагогіка як дієвий компонент соціальної роботи.
62. Функції педагогіки у структурі соціальної роботи (пояснювальна, прогностична, розвивальна тощо).
63. Елементи педагогічної теорії (принципи, зміст, методи, напрями).
64. Педагогічні підсистеми, суб'єкти й об'єкти соціальної технології.
65. Педагогічні засади впровадження соціальних технологій.
66. Роль педагогіки в розвитку особистості суб'єктів і об'єктів соціальної роботи.
67. Становлення та розвиток системи соціального захисту населення, її зв'язок з політичними, економічними, соціальними процесами в суспільстві.
68. Структура державних органів соціальної роботи, їх багаторівневий характер, провідна роль у загальній системі соціального захисту населення.
69. Положення про обласне та районне управління соціального захисту населення.
70. Специфіка діяльності громадських, приватних і змішаних структур, що займаються соціальною допомогою населенню.
71. Соціальна політика, її мета, спрямованість і взаємозв'язок із соціальною роботою.
72. Соціальна робота як інститут сучасного цивілізованого суспільства.
73. Соціальна робота як фактор формування громадянського суспільства.
74. Людина у процесі соціалізації.
75. Закономірності соціального розвитку людини.
76. Професійна підготовка кадрів і науково-методичне забезпечення викладання основ соціальної роботи як умова реалізації соціальної політики.
77. Демократичні засади та завдання навчальних дисциплін соціального спрямування.
78. Методологічні проблеми вивчення основ соціальної роботи: об'єкт і предмет, основні категорії, закономірності та принципи тощо.
79. Роль принципів соціальної роботи в забезпеченні науковості й ефективності соціальної роботи як цілісного механізму, їх групування (на соціально-політичні, організаційні, психолого-педагогічні).
80. Зміст основних принципів (гуманізму, демократизму, законності, компетентності, єдності повноважень і відповідальності, комплексного підходу, цілеспрямованості, стимулювання, контролю та ін.).
81. Сутність методів соціальної роботи (соціально-економічних, організаційно-розпорядчих, психолого-педагогічних), їх характеристика, взаємозв'язок і творче використання для досягнення спільних цілей і завдань соціальної роботи.

82. Багатоплановий характер соціальної роботи і потреба в знаннях із різних галузей для її успішного здійснення.
83. Посадові обов'язки соціального працівника. Професійні вимоги до спеціаліста із соціальної роботи, що впливають з його основних функцій (діагностичної, прогностичної, правозахисної, профілактичної, соціально-медичної, психолого-педагогічної, комунікативної, організаційної та ін.
84. Різноманітність підходів соціального працівника до розв'язання проблем, що виникають у клієнта.
85. Знання та досвід — запорука якісної роботи спеціаліста соціальної служби.
86. Особистісні риси соціального працівника (психологічні, педагогічні, морально-етичні, соціологічні знання, здібності, навички, уміння), їх набуття, розвиток, удосконалення.
87. Роль фундаментальних і спеціальних наук у формуванні фахівця з соціальної роботи.
88. Робота студента з навчальним матеріалом. Як орієнтуватися в потоці інформації. Особливості організації розумової праці.
89. Значення професійної етики та деонтології у вихованні соціального працівника.
90. Права, обов'язки та культура поведінки студента.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Антология социальной работы: В 5 т. / Сост. М. Ф. Фирсов. — М.: Сварогъ — НВФСПТ, 1994–1995.*
2. *Ахмерова Н. М. Личностно-деятельностный подход к контекстному обучению социального педагога // Педагогіка. — 2003. — № 5. — С. 55–60.*
3. *Бадя Л. В., Дёмина Е. А., Елфанова Л. В. Исторический опыт социальной работы в России. — М.: Наука, 1994.*
4. *Басов Н. Ф. Практикум по истории социальной работы в России: Учеб. пособие. — М.: Наука, 1999.*
5. *Березин Ф. В. Психическая и психофизическая адаптация человека. — Л.: Наука, 1988. — 268 с.*
6. *Бех І. Д. Теоретичні засади навчання і розвитку аномальних дітей // Педагогіка і психологія. — 1995. — № 4. — С.147–155.*
7. *Бордовская Н. В., Реан А. А. Педагогика: Учебник для вузов. — СПб.: Питер, 2001. — 304 с.*
8. *Бочарова В. Г., Плоткин М. М. Содержание, организация и методика воспитательной работы с учащимися по месту жительства. — М.: Изд-во МГУ, 1981. — 106 с.*

9. *Бочарова В. Г.* Соціальна педагогіка: діалог науки і практики // Педагогіка. — 2003. — № 9. — С. 3–8.
10. *Бочарова В. Г.* Соціально-педагогічна концепція соціальної роботи в Росії: проблеми, перспективи // Соціальна робота. — 1992. — Вип. 6. — С. 11–18.
11. *Василькова Ю. В., Василькова Т. А.* Соціальна педагогіка: Курс лекцій: Учеб. посібник для студ. пед. вузів і коледжів. — М.: Издат. центр “Академія”, 1999. — 440 с.
12. *Василькова Ю. В.* Методика і досвід роботи соціального педагога. — М., 2001. — 157 с.
13. *Виховання в сім’ї дітей з особливими потребами* / Упоряд. І. Б. Іванова. — К.: УДЦ ССМ, 1998. — 83 с.
14. *Войнович С. О.* Світ соціальних відносин в українській культурі (історико-соціологічне дослідження). — К., 1997.
15. *Демет’єва І.* Соціальна адаптація дітей-сирот // Соціальна педагогіка. — 2003. — № 2. — С. 64–73.
16. *Зверева І. Д.* Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в Україні: теорія і практика. — К.: Правда Ярославичів, 1998. — 394 с.
17. *Зверева І. Д., Іванова І. Б.* Концептуальні основи соціального захисту людей з функціональними обмеженнями (за матеріалами Організації Об’єднаних Націй) // Зб. теорет. та метод. матеріалів для працівників соц. служб для молоді. — К.: А. Л. Д, 1995. — С. 4–13.
18. *Зейгарник Б. В., Братусь Б. С.* Очерки по психології аномального розвитку особистості. — М.: Изд-во МГУ, 1980. — 169 с.
19. *История социальной педагогики: Становление и развитие зарубежной социальной педагогики: Учебник для студ. вузов* / В. И. Беляев, Т. А. Дубровская и др. — М.: Гардарики, 2003. — 255 с.
20. *Іванова І. Б.* Соціальна допомога інвалідам у клубах за місцем проживання: Метод. рек. для спец. соц. служб для молоді // Соціальна допомога інвалідам: Інформ.-метод. бюл. “Довіра і надія”. — 1995. — № 5. — С.15–20.
21. *Кікало А. В.* Еволюція методології в соціальній роботі // Соціальна робота: теорія, досвід, перспективи: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. — Ужгород, 1999.
22. *Коваль Л. Г., Зверева І. Д., Хлебик С. Р.* Соціальна педагогіка / Соціальна робота: Навч. посіб. — К.: ІЗМН, 1997. — 392 с.
23. *Колков В. В.* Системний підхід в преподаванні соціальної роботи // Системний підхід в соціальної роботі: Методол. семінар. — М., 1997.
24. *Конституція України.* Прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. — К.: Парлам. вид-во, 2002. — 87 с.

25. Лукашевич М. П. Соціалізація: виховні механізми і технології. — К., 1998.
26. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений. — М., 1994. — 365 с.
27. Максимова Н. Ю. Воспитательная работа с социально дезадаптированными школьниками. — К.: АПН Украины, Ин-т психологии, 1997. — 137 с.
28. Максимова Н. Ю. Психологическая профилактика алкоголизма и наркомании несовершеннолетних: Учеб. пособие для студ. вузов. — Ростов н/Д: Феникс, 2000. — 384 с.
29. Максимова Н. Ю. Психологический аспект профилактики алкоголизма и наркомании подростков: Метод. пособие. — К.: ИСИО, 1995. — 144 с.
30. Максимова Н. Ю., Милютіна К. Л. Соціально-психологічні аспекти проблеми насильства. — К.: Комітет сприяння захисту прав дитини, 2003. — 342 с.
31. Максимова Н. Ю. Психологія адиктивної поведінки: Навч. посіб. — К.: ВПЦ “Київський університет”, 2002. — 308 с.
32. Медведева Г. П. Этика социальной работы: Учеб. пособие. — М.: Владос, 2002.
33. Мигович І. І. Соціальна робота (вступ до спеціальності). — Ужгород: Патент, 1997.
34. Мищик Л. І. Теоретико-методичні основи професійної підготовки соціального педагога у закладах вищої освіти. — Запоріжжя: Промінь, 1997. — 370 с.
35. Мустаева Ф. А. Основы социальной педагогики: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Акад. проект, 2001. — 416 с.
36. Никулина В. Взаимодействие школы и семьи в социализации подростков // Социальная педагогика. — 2003. — № 3. — С. 59–63.
37. Олиференко Л. Приемная семья — институт защиты детства // Социальная педагогика. — 2003. — № 2. — С. 77–88.
38. Опыт организации реабилитации детей-инвалидов в Германии // Социальная защита. — 1992. — № 8, 12.
39. Организация работы по формированию социального опыта учащихся в Австрийской школе // Социальная защита. — 1992. — № 8. — С. 12.
40. Основы социальной работы: Учеб. для студ. вузов / П. Д. Павленок, А. А. Акмалова и др. — М.: ИНФРА-М, 2003. — 394 с.
41. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за рубежом: Навч.-метод. посіб. — Ужгород, 2000.
42. Сидорова Л. Дети “группы риска”: помощь, поддержка, защита // Социальная педагогика. — 2003. — № 2. — С. 98–100.

43. *Словник-довідник* для соціальних працівників та соціальних педагогів / Уклад. О. В. Безпалько та ін. / За ред. А. Й. Капської та ін. — К.: Укр. ДЦССМ, 2000. — 260 с.
44. *Соціальна підтримка сиріт*: Інформ.-метод. бюл. “Довіра і надія”. — 1996. — № 2. — 52 с.
45. *Соціальна робота в Україні*: Зб. навч. програм. — К.: ДЦССМ, 2002. — Кн. 5. 332 с.
46. *Соціальна робота в Україні: теорія і практика*: Посіб. для підвищ. кваліфікації працівників центрів соц. служб для молоді: У 2 ч. — К., 2001.
47. *Теория и методика социальной работы* / Под ред. В. И. Павленко. — М.: ГАСБУ, 1993.
48. *Теория социальной работы: Учебник* / Под ред. Е. И. Холостовой. — М.: 1998.
49. *Теория социальной работы: Учеб. пособие* / Под ред. М. В. Фирсова. — М., 1998.
50. *Технологии социальной работы: Учебник для студ. вузов* / Т. В. Шеляг и др.; Под общ. ред. Е. И. Холостовой. — М.: ИНФРА-М, 2003. — 399 с.
51. *Управлінські аспекти соціальної роботи*: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2002. — 376 с.
52. *Философия социальной работы* / Под ред. В. И. Митрохина. — М., 1998.
53. *Фирсов М. В.* Введение в теоретические основы социальной работы: Историко-понятийный аспект. — М., 1997.
54. *Хмелева Н.* Этический кодекс социального педагога и социального работника // Социальная работа. — 2002. — № 2. — С. 17–19.
55. *Шендеровський К. С.* Управління соціальною роботою з дітьми та молоддю. Менеджмент соціальної служби: Навч.-метод. зб. — К., 2002. — 153 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Соціальна робота”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Соціальна робота”	4
Питання для самоконтролю	8
Список рекомендованої літератури	12

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Н. Г. Потапенко
С. Г. Андаєва
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-2267

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП